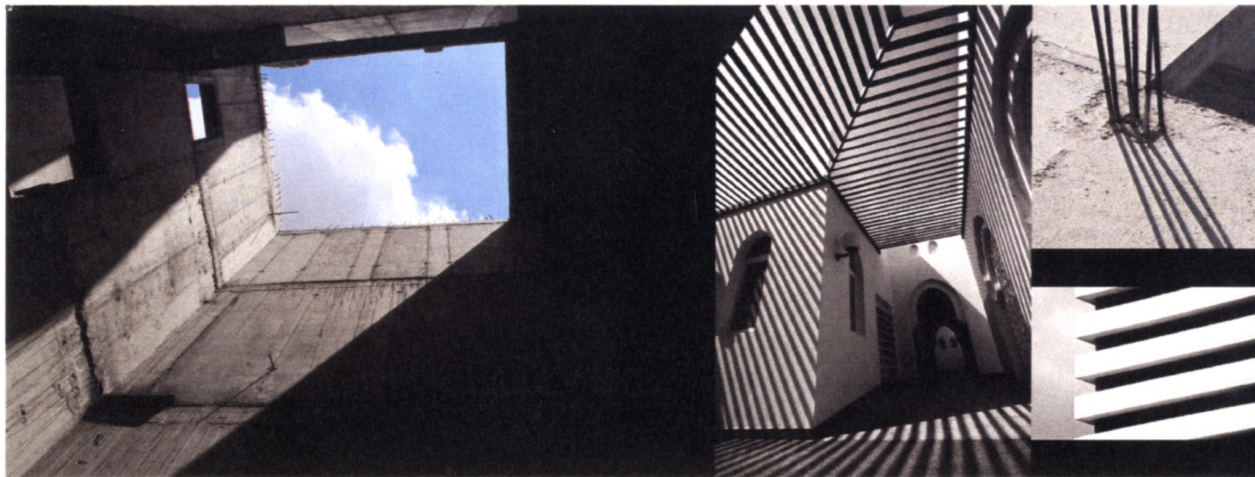
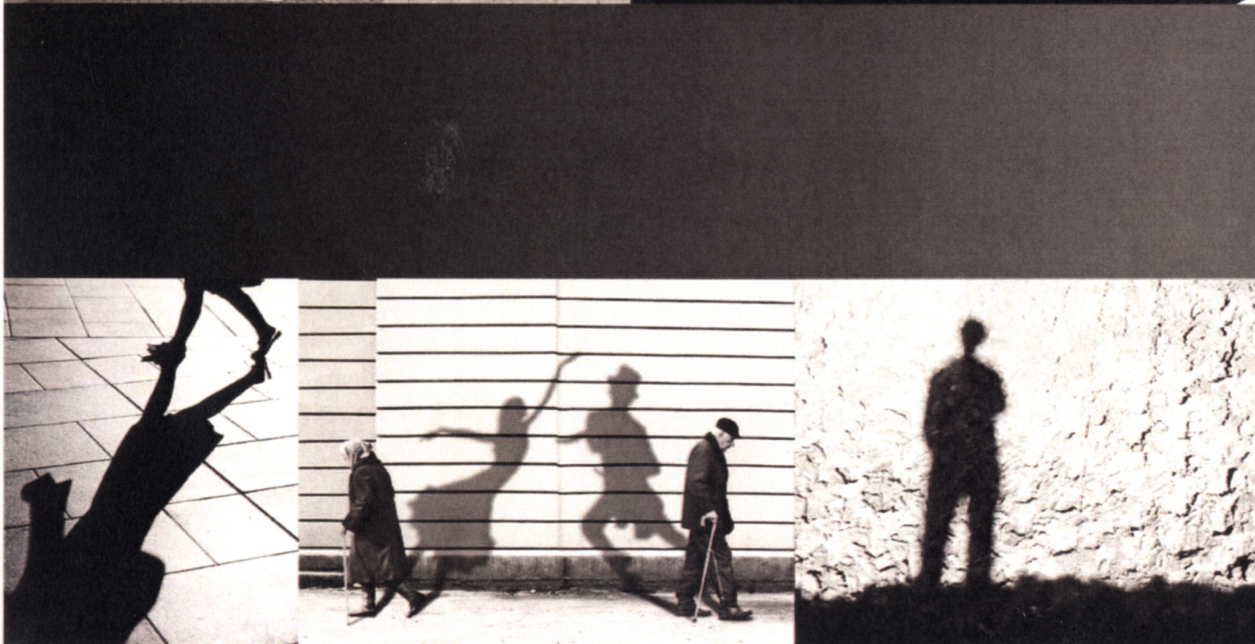
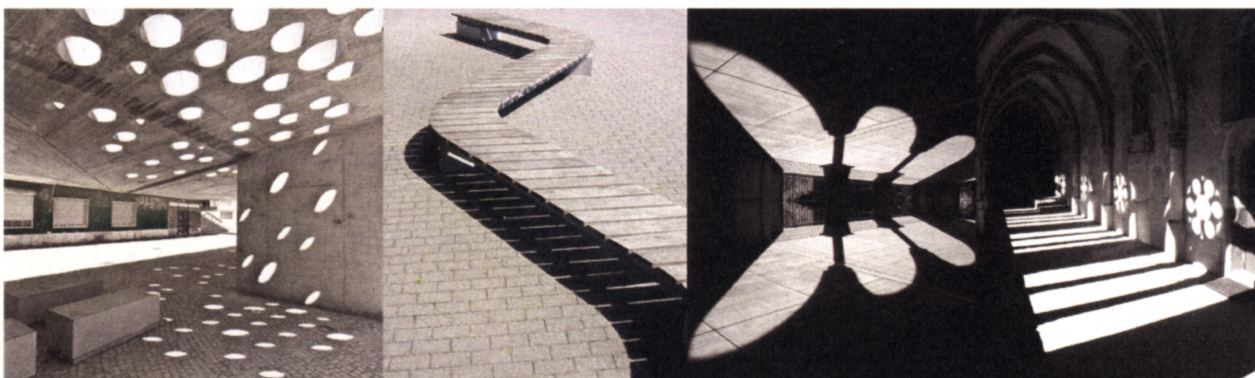

Az árnyék egy megvilágított, át nem látszó test mögött a fény egyenes vonalú terjedése miatt keletkező fénymentes, sötét térrész. Alakja és nagysága függ a megvilágított test és a fényforrás alakjától. Amennyiben a fényforrás nem pontszerű, az árnyék nem egyenletes: magjába továbbra sem jut fény, míg máshová a fényforrás felületének egy részéről érkeznek fénysugarak.

Ha egy fényt nem áteresztő lap és egy test elé kiterjesztett fényforrást teszünk, akkor teljes és fél árnyék jön létre. A falon ott, ahová nem jut fény teljes árnyék jön létre. A lap nagy része világos lesz - ezeket a helyeket az egész fényforrás megvilágítja. Vannak olyan részek is, amelyeket csak a lámpa egyik része világít meg - ott félarány van.

árnyék | 2011 | boazsik

VIII. kerület, Józsefváros Práter utca

Árnyok és Árnyékok

A Kis Péter által tervezett épületnél beépítés arányait meghatározták a környező épületek arányai. Nem hozhattak létre olyan tömböket, amelyek a környezetüket elnyomják, de közben mégis megjelenítik az egyszerűség és modernség jegyeit.

Az arányok mellett az árnyékok megjelenése és alkalmazása rendkívül különlegessé teszi az épületet. A különböző napszakok, az erkélyek ritmusa megmutatja az árnyék és az épület különleges összjátékát.

A környezet inspiráló módon hatott a tömegek megformálására. A tűzfalak, amelyek fontos karakter elemei a környezetnek, de része az árnyéknak és szinte a sötétség illetve a gonosz megtestesítője, a nappali szakaszokban a fény és a tisztaság diadala! A tűzfalak által „elvágtat” meglévő tömegek, amelyek befejezése egyike volt a tervező feladatának megvalósult, azaz nem az épületek közé, mellé akart építeni hanem hozzá. A végeredmény magáért beszél. Fény és Árnyék!

Mi is az árnyék?

Alapvetően ez egy eléggé nehezen körülírható jelenség.

Vehet fel tömör, vagy körvonalas alakot. Lehet szabályos, de teljesen torz is. Jelenhet meg ijesztően erősen és akár észrevehetetlenül halványan is. Részt vehet egy épület, vagy szobor szerves részeként, de ugyanúgy zavaró tényezőjeként is. Egy alkotásban kaphat kis díszítő szerepet, de kaphat fő, az egész művet megmásító, újraformáló funkciót is. Lehet egészen „összehúzóó”, koncentrált és egyes napszakokban (világítási irányok alatt) egész csodálatosan hosszúkkás, elnyúló.

Ebből a felsorolásból tökéletesen látszik, hogy elég nagy ellentmondások vannak a jellemzőiben, így lelkiismeret furdalás nélkül kijelenthetjük, hogy egy hatalmas szabadságot adó, így egyben a kreativitást szárnyalni engedő dologról van szó.

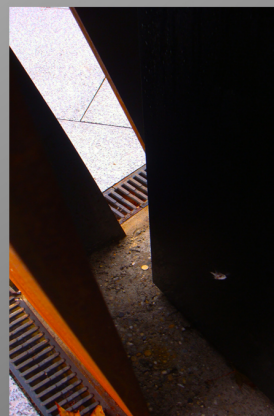
Árnyék például jöhet létre egész kis méretekben (például fűszálak mögött) és hihetetlenül nagy, szinte misztikus méretekben is, például egy nap-, vagy holdfogyatkozás esetén.

Sokan kapcsolnak ember feletti erőket hozzá, de természetesen találkozhatunk árnyékkal kapcsolatos mondákkal (mint például, a medve esete a tél elmúltával), legendákkal is. Egy viszont biztos (bármit is gondoljon bárki), az árnyék már évezredek óta segíti az emberiséget, az idő, az évszakok meghatározásában, a tájékozódásban, az állatokat egyes támadások, váratlan balesetek kivédésében és elkerülésében.

Következő tablón az szeretném bemutatni, hogy egyes esetekben az árnyék nemcsak, hogy azonos szerepet tölt be egy szoborban, mint maga az alkotás, de akár szinte fontosabb, izgalmasabb is.

ÁRNYÉK

ÁRNYÉK

Katyn emlékmű

Ganz Dolphin Benedetto 2011

Azért az emlékművet választottam a témához, mert szerintem a kerületben az egyik legizgalmasabb kortárs alkotás, amin nagyon sokféle és érdekes árnyék jelenik meg. Egyrészt tökéletesen bemutatja a kis érzékeny árnyékok és a nagy „tömegárnyékok” közötti eltérést. Másrészt azzal, hogy nappal természetes fénnel, éjszaka pedig mesterséges fénnel van megvilágítva jól át tudja adni az arra járóknak a két effekt közötti különbséget.

A szobor alapkoncepciója is nagyrészt az árnyékán alapszik (az anyagválasztás mellett), hiszen az alkotó a katyni erdő hangulatát akarta behozni a térre, a fák árnyékának modern szoborban való visszaadásával.

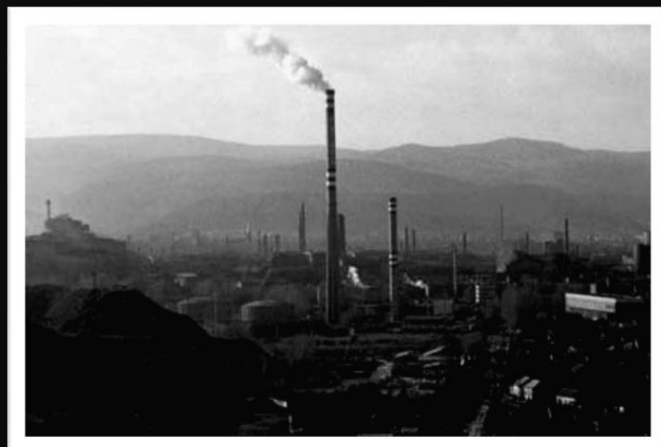
A végeredmény egészen meghökkentő.

Árnyék

Az árnyék a fény eltakarásával keletkezik. Definiáljuk még a fény hiányaként is. Az árnyék nem megfogható mégis látjuk. Értelmezhetjük fizikai és átvitt jelentéseivel is.

Fizikailag ugyebár egy felület, vagy tárgy képes árnyékot vetni egy másikra, de csakis a fény segítségével. Fény nélkül ugyanis nincs árnyék.

Én azonban most az árnyéknak nem ezt a fizikai jelenségét kerestem az építészetben. Sokkal inkább átvitt értelemben kutattam az árnyék után. Olyan jelenséget kerestem, amelynél egy város, városrész, épület valaminek az „árnyékában” létezik. Mondhatnám ezt inkább skatulyázásnak is. Ezt a két fogalmat kötöttem össze. Amikor beskatulyáznak egy személyt, ő annak a véleménynek az árnyékában él. Ezt a fajta sötétséget kerestem, hiszen nincs olyan az építészetben sem, hogy minden csak szép és jó. Nem marad semmi sem tökéletes. És az emberek ugyanúgy beskatulyázhatnak egy épületet vagy akár egy települést is.

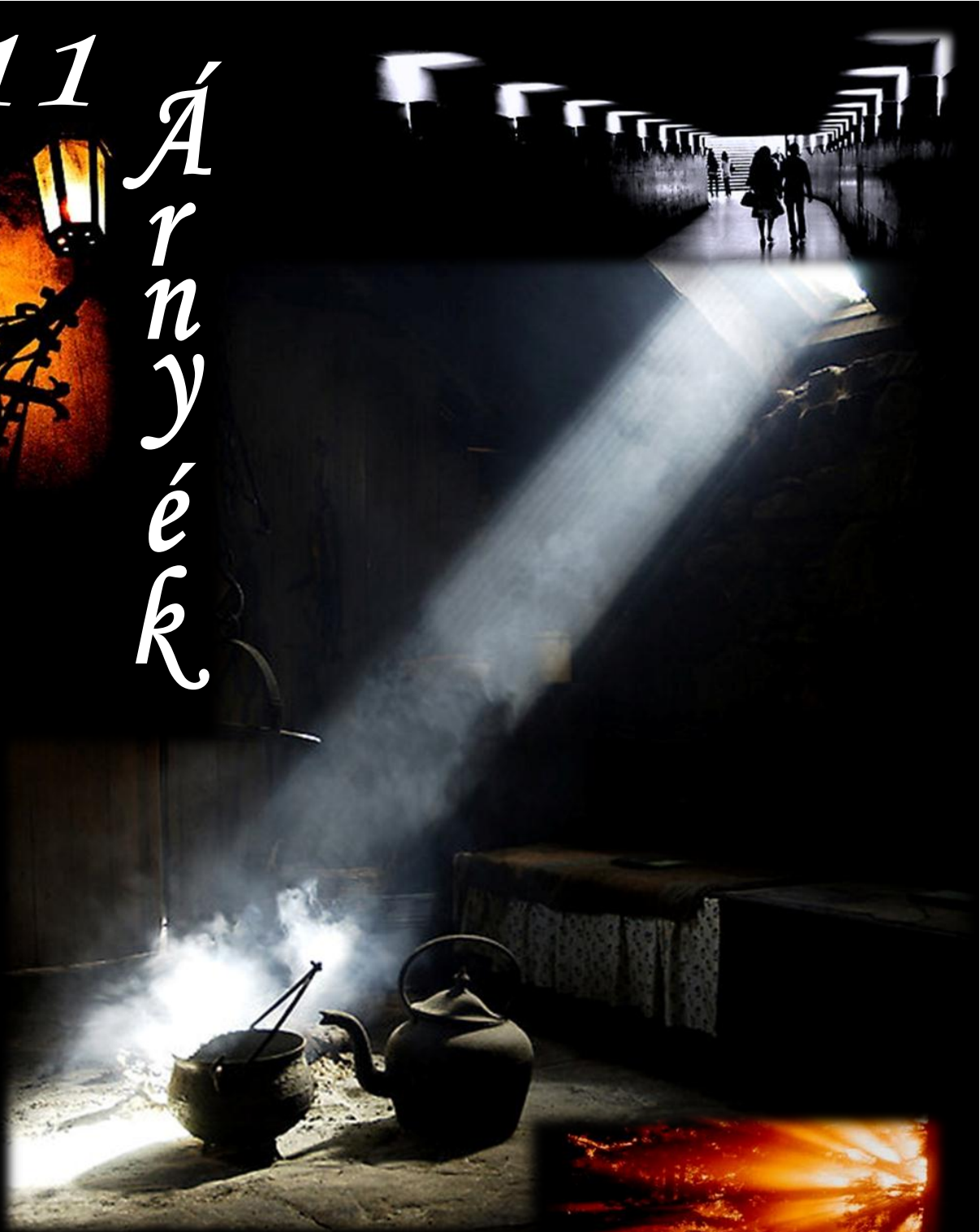
MISKOLC A „FACTORY” ÁRNYÉKÁBAN

Az árnyékot, amit kerestem szülővárosomban Miskolcon könnyen megtaláltam. Miskolc egykor kereskedő városként alakult ki, a vasgyári kohó felépítése és működtetése a szocializmus nagy vívmánya volt, így alakult át iparvárossá és rengetegen éltek a gyár üzemeltetéséből. Az egykori iparváros központjaként alakult ki a Vasgyár. Amióta azonban leállították a működtetését, a gyárépület és a környezetébe épített lakótelep (amelyet a munkások számára hoztak létre) igen szegény környékké vált, hiszen az ottaniakat megfosztották az anyagi forrásaiktól. A telepen működtetett iskolák, kórházak és egyéb középületek ugyan ma is funkcionálisan segítik az ott élőket, de sajnálatos módon nem rendelkeznek a legjobb hírrel. A gyártelep épületei mai napig állnak, állapotuk azonban már nem tükrözi az ipar fénykorát. Egy két helyiségét a mai fiatalok vették kezelés alá és deszkás termet alakítottak ki illetve az egyik gyárépület alagsori klubja népszerű szórakozó helyé vált, mint FACTORY, ami minden évben ősszel rock és underground fesztiváloknak ad helyet. Miskolcot sokan elítélik a vasgyár területén lévő káoszért. Az ipar árnyékából kitörni nem tudó város és már nem dobogó szíve sok problémát vet fel. Miskolcnak újra át kell alakulnia. A Vasgyár hasznosítása és a környezetének felvirágoztatása fogas kérdés és valóban árnyékot vet az egyébként fejlődni vágyó Miskolcra. Az egykori fényből, mára árny lett.

2011 Árnyék

Mi is az árnyék? Sokan félnek tőle, mások oda menekülnek. Az ember természetétől fogva vágyik a fényre és így kerül az árnyékba. Egyesek szerint a gonosz búvik meg a sötétségben.

Ám mindezek ellenére szükség van rá. Hogy miért? Nézzünk szét: mi van? Kapcsoljuk le a villanyt! Sötétség van. Kapcsoljuk vissza! Fény van! – Ezért kell: mint ahogy a levegőt is csak akkor vesszük észre, ha már nincs, aki látni akarja a világosságot, annak előbb a sötétséget, az árnyékot kell megtapasztalnia.

Az árnyék az, ami kiemeli a fényt.

„Hidd el, a hajnal attól szép, hogy minden éjben ott lapul az örök sötétség.”
(Sztevanovity Dusán)

Árnyék

2011

A VÁGÁNYOKON ÁTJÁRNI
SZIGORÚAN TILOS!

Budapest kapuja, a Nyugati – pályaudvar ilyen szempontból igencsak „minőségi” árnyék. A fővárosba érkezők sokkal jobban meg tudják becsülni a pesti körülményeket – amint feldolgozták ezt az első megrázkódtatást.

Ez az az épület, mely mint az árnyék, pusztán létevel emel ki olyan értékeket a környezetében, melyeket nélküle észre sem vennénk.

Vajon mi tűnik fel először egy aluljáróban, az utcán sétálva vagy bármely épületben? Természetesen az, hogy mennyire kulturált a környezet, milyen ép az álmennyezet, milyen kevés a grafiti a falakon, a rozsdás oszlopokon vagy a szemét a betonon. Vagy tán mégsem?

Készítette: Kovács Krisztián BD4GKA

Árnyék

Sopronban, az Új utcát és a Szent György utcát kicsi folyószerű járatok kötik össze. Ebben a két utcában a barokk és reneszánsz kori házak együtt egy ellipszist alkotnak, amelynek a Nap hatására a belső terei fénnel borítottak lesznek, és a kis átjárókat megvilágítva érdekes árnyékokat láthatunk. Itt megemlíthetjük a ritmust, hiszen az egy vonalra felfűzött pillérek, oszlopok vetett árnyékai, meghatározott ütemben sorakoznak a különféle felületeken. A besötétült, néhol kivilágosodott térélmény, különféle hangulatokat ébreszt az emberben, melyek lehetnek pozitívak, ill. negatívak, attól függően, hogy milyen érzelmi szálak futnak végig a személyekben.

Árnyék

Ha egy testet leteszünk valamilyen síkra, s megvilágítjuk, akkor a fénysugarak által nem ért felületek mögött árnyék alakul ki, melynek formája és sötétsége függ az alakzat alakjától, ill. a fényforrás milyenségétől, ami lehet pontszerű, ill. nem pontszerű. Amennyiben pontszerű a fényforrás, az árnyék – párhuzamos éleket tekintve – széttartó és egészen mély tónusú lesz. Viszont, ha nem pontszerű a fényt kibocsátó eszközünk, akkor párhuzamos élek árnyékai párhuzamosak lesznek. Az építészetben fontos szerepet kap a fény és így az árnyék is. De nem csak látható árnyékról beszélhetünk, hanem az emberi szem által érzékelhetetlenekről is, ilyen például, amikor egy mágnes köré vastag vasburkot helyezünk.

